

Kennis ontwikkelen én delen

consortium Visueel

Bartiméus:

Visio

Robert Coppes Stichting

Oogvereniging

macula vereniging

Inleiding

Effectief deelnemen aan de samenleving is nog niet vanzelfsprekend voor de ongeveer 300.000 mensen in Nederland die slechtziend of blind zijn. De doelen uit het 'VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap' zijn nog niet gerealiseerd. Het consortium Visueel (Bartiméus, Visio, Robert Coppes Stichting, Oogvereniging en MaculaVereniging) gaat zich krachtig inzetten om hier verandering in te brengen. Het consortium Visueel gaat daarvoor het Meerjarig deelsectorplan Visueel uitvoeren, waarvan dit de samenvatting is. Dat doen we met de ZonMw-subsidie 'Expertisefunctie zintuiglijk gehandicapten Visueel' voor de periode 2020-2022.

Het consortium Visueel gaat samen met mensen met een visuele beperking en partners uit wetenschap en innovatie de bestaande kennisontwikkeling verder versterken. Het doel is de maatschappelijke participatie te verbeteren van mensen die slechtziend of blind zijn. We streven naar een inclusieve samenleving en stimuleren een brede bewustwording die daaraan bijdraagt. Door samen aan deze ambities te werken, bereiken we een groter deel van de doelgroep en andere betrokkenen. Zo kunnen we ook de kwaliteit en doelmatigheid van kennisontwikkeling vergroten.

Kennis delen

De kennis die het consortium Visueel ontwikkelt, komt laagdrempelig beschikbaar voor mensen met een visuele beperking én hun persoonlijk en professioneel netwerk. Kennis ontwikkelen, toepassen en delen, doen we aan de hand van de kenniscirkel (zie afbeelding).

Participatie van mensen met een visuele beperking

De vragen en behoeften van mensen met een visuele beperking zijn de motor voor de kennisontwikkeling. Het consortium betreft hen daarom bij alle activiteiten, onder andere als ervaringsdeskundige. De Oogvereniging coördineert het opzetten van een landelijk netwerk van ervaringsdeskundigen, met ondersteuning in de vorm van training en coaching. Daarbij is aandacht voor wat de inzet op participatie vraagt van professionals, onderzoekers, managers en andere betrokkenen.

'De stevige en onafhankelijke verankering van cliëntenparticipatie in het plan voor de expertisefunctie, geeft ons het gevoel dat we samen geschiedenis gaan schrijven.' – Joep Aarts, directeur Oogvereniging

Kennisontwikkeling in vijf programmalijnen

De inbreng van ervaringsdeskundigen en andere experts heeft geleid tot vijf programmalijnen. Deze vormen het hart van de expertisefunctie en zorgen met relevante projecten en onderzoeken voor richting en versnelling in de kennisontwikkeling. De programmalijnen werken volgens de volledige kenniscirkel. Door programmatisch aan onderzoek en ontwikkeling te werken, vergroten we de relevantie en de samenhang van de activiteiten binnen het consortium Visueel.

Programmaliijn 1: Ik zit goed in mijn vel

Goed in je vel zitten betekent dat het goed met je gaat op fysiek, mentaal, psychisch en sociaal vlak. Door draagkracht (belastbaarheid) en draaglast (belasting) met elkaar in evenwicht te brengen, kunnen mensen met een visuele beperking hun eigen invulling aan het leven geven. In deze programmaliijn gaat het bijvoorbeeld om eigen regie, sociale relaties en concepten als 'positieve gezondheid'.

Programmaliijn 2: De wereld is voor mij toegankelijk

De tweede programmaliijn gaat over het wegnemen van barrières om volwaardig én gelijkwaardig te participeren in de samenleving. De kennisontwikkeling betreft het bevorderen van inclusie over een breed spectrum: van onderwijs, studie en arbeid, verkeer en openbaar vervoer tot toegankelijkheid van de fysieke en digitale (technologische) omgeving. Deze programmaliijn stimuleert een verandering naar 'inclusief' denken én doen door bedrijven, organisaties, overheden en samenleving.

Programmaliijn 3: Mijn mogelijkheden en beperkingen zijn goed in beeld

Als er een visuele beperking is vastgesteld, hebben mensen veel vragen. Kan ik nog autorijden? Hoe kan ik mijn werk blijven doen? Kan mijn kind naar een gewone school? Hoe kan mijn vader zijn hobby blijven uitoefenen? De derde programmaliijn richt zich op het diagnostisch proces, met als belangrijke kernbegrippen maatwerk, klantgerichtheid, state-of-the-art instrumenten en een diagnostische standaard. De ambitie is te komen tot doelmatige diagnostiek die mensen zo min mogelijk belast.

Programmaliijn 4: Ik ontvang de juiste professionele zorg

Alle mensen met een visuele beperking verdienen passend onderwijs, zorg, ondersteuning, revalidatie en advies. De vierde programmaliijn ontwikkelt gespecialiseerde kennis en expertise van professionals en zet onderzoek uit naar de effectiviteit van wat zij doen. Niet omdat alles wat professionals doen wetenschappelijk moet worden, maar om voortdurend de effectiviteit van het handelen te versterken.

Programmaliijn 5: Technologie biedt mij kansen

Technologie en digitale ontwikkelingen zouden een plek kunnen krijgen in elk van de programmaliijnen. Technologie is bovendien een middel, geen doel op zich. Toch krijgt het een aparte programmaliijn, gericht op het toepasbaar maken van technologie volgens het design for all-principe. Daarbij hebben we specifiek aandacht voor het op peil houden van de professionele kennis en expertise om (nieuwe) technologische mogelijkheden te benutten.

Twee 'steunlijnen'

Om de resultaten uit de vijf programmaliijnen te versterken en de verspreiding van opbrengsten te versnellen, kent het plan van het consortium Visueel ook twee programmatische 'steunlijnen'.

Steunlijn 1: Methodisch en onderbouwd werken

De professionals in de deelsector Visueel werken methodisch en onderbouwd; zij 'doen wat werkt'. Dat betekent dat zij hun kennis en methodieken uitwisselen, deze beschrijven en hun werkwijzen onderbouwen op basis van theorie en onderzoek. Dit gebeurt onder andere binnen 'Dare2Share', waarin professionals, wetenschap en mensen met een visuele beperking nauw samenwerken.

Steunlijn 2: Kennis beschikbaar stellen

Het beschikbaar stellen en delen van kennis is onderdeel van de kenniscirkel en daarmee ook van elke programmaliijn. Iedere programmaliijn maakt een plan voor de verspreiding van kennis en kennisproducten, bijvoorbeeld via consultatie en een digitaal kennisplatform. En we werken aan richtlijnen voor een onderhoudsplan voor kennisproducten, zodat deze actueel blijven.

Expertisegroepen

Er zijn expertisegroepen rond thematische kennisgebieden. De leden van de expertisegroepen putten als professional uit hun jarenlange opleiding en ervaring, of nemen deel als ervaringsdeskundige. De expertisegroepen hebben een belangrijke rol in alle onderdelen van de kenniskring en vormen de schakel tussen praktijk en kennis.

Doorontwikkeling kennisinfrastructuur

Om de expertisefunctie nog meer tot bloei te laten komen, is een stevige kennisinfrastructuur met inbreng van ervaringsdeskundigheid onmisbaar. Zo kan een permanente wisselwerking plaatsvinden tussen kennisontwikkeling en de praktijk van zorg- en dienstverlening waar vragen ontstaan en uitkomsten toegepast worden. De kennisinfrastructuur krijgt vorm in de bestaande kennisafdelingen van Bartiméus, Koninklijke Visio en Robert Coppes Stichting, die steeds meer gezamenlijk optrekken. Daarnaast werkt het consortium Visueel met een aanvullende opdracht van het ministerie van VWS aan de inbedding en structurele financiering van de functie 'Advies, informatie en voorlichting'. Met dit alles zorgen we er samen voor dat kennis tijdig, toegankelijk en laagdrempelig beschikbaar komt voor iedereen die daar baat bij heeft.

Meer weten?

Lees meer over Expertisefunctie zintuiglijk gehandicapten Visueel op zomw.nl. En kijk op bartimeus.nl, visio.org, robertcoppes.nl, maculavereniging.nl of oogvereniging.nl.

Bartiméus:

Visio

Robert Coppes Stichting

Oogvereniging

macula vereniging

Dit project wordt mogelijk gemaakt door:

ZonMw

